

# Beoordeling beschermde soorten Sportcomplex, Ooij

*Quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet



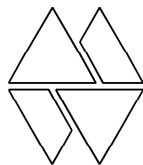
D. Emond  
G. Hoefsloot  
M. van der Valk



Beoordeling beschermde soorten Sportcomplex, Ooij

*Quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet

D. Emond  
G. Hoefsloot  
M. van der Valk



**Bureau Waardenburg bv**

Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg  
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849  
e-mail [wbb@buwa.nl](mailto:wbb@buwa.nl) website: [www.buwa.nl](http://www.buwa.nl)

opdrachtgever: Oosterpoort Projectontwikkeling b.v.

4 oktober 2007  
rapport nr. 06-266

Status uitgave: Eindrapport  
Rapport nr.: 06-266  
Datum uitgave: 4 oktober 2007  
Titel: Beoordeling beschermde soorten herontwikkeling sportcomplex, Ooij  
Subtitel: *Quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet  
Samensteller: Drs. D. Emond  
Samenstellers: Ir. G. Hoefsloot  
Drs. M. van der Valk  
  
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 31  
Project nr.: 06-495  
Projectleider: Drs M. van der Valk  
Naam en adres opdrachtgever: Oosterpoort Projectontwikkeling b.v.  
Postbus 31, 6560 AA Groesbeek  
Referentie opdrachtgever: e-mail d.d. 31-08-2006  
Akkoord voor uitgave: Directeur Bureau Waardenburg bv  
drs. A.J.M. Meijer

Paraaf:

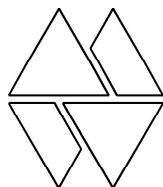


Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Oosterpoort Projectontwikkeling b.v.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.



**Bureau Waardenburg bv**  
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg  
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849  
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

# Voorwoord

Oosterpoort Projectontwikkeling b.v. is voornemens om een herontwikkeling van het sportcomplex te Ooij te realiseren.

Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van soorten planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet.

Oosterpoort Projectontwikkeling b.v. heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een *quick scan* naar beschermde soorten in het sportcomplex te Ooij uit te voeren. In dit rapport wordt verslag gedaan van de bevindingen.

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

D. Emond	rapportage
G. Hoefsloot	veldwerk, fotografie
M. van der Valk	projectleiding.

Genoemde personen zijn door opleiding, werkervaring en vrijetijdsbesteding gekwalificeerd voor de door hun uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het Kwaliteitshandboek van Bureau Waardenburg. Het kwaliteitsmanagementsysteem is ISO gecertificeerd.

Vanuit Oosterpoort Projectontwikkeling b.v. werd de opdracht begeleid door de heer Overmars.



# Inhoud

Voorwoord.....	3
Inhoud .....	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Aanpak <i>quick scan</i> .....	7
1.3 Het plangebied .....	8
1.4 Voorgenomen ingreep en mogelijke effecten .....	9
1.5 Bronnenonderzoek.....	11
2 Effectbeoordeling.....	13
2.1 Flora.....	13
2.2 Vissen .....	13
2.3 Amfibieën.....	14
2.4 Reptielen .....	14
2.5 Grondgebonden zoogdieren .....	15
2.6 Vleermuizen .....	15
2.7 Vogels.....	17
2.8 Beschermde soorten ongewervelden .....	18
2.9 Beschermde gebieden .....	18
3 Conclusies en aanbevelingen .....	19
3.1 Conclusies .....	19
3.2 Aanbevelingen.....	19
4 Literatuur.....	21
Bijlage 1 Wettelijk kader .....	23
Bijlage 2 Gegevens natuurloket.....	29





# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding en doel

Bij de uitvoering van de voorgenomen herontwikkeling van het sportcomplex te Ooij in de gemeente Ubbergen zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van krachtens de Flora- en faunawet beschermde soorten planten en dieren. Als de voorgenomen ingreep naar verwachting leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal moeten worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moet worden verkregen. Bovendien dient rekening te worden gehouden met eventuele effecten op beschermde natuurgebieden.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een *quick scan* naar beschermde soorten. Deze rapportage geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig en/of kunnen in het plangebied verwacht worden?
- Welke functie heeft het plangebied voor de aanwezige beschermde natuurwaarden?
- Welke effecten op beschermde natuurwaarden heeft de ingreep?
- Worden verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden? Zo ja, welke?
- Moet hiervoor ontheffing worden aangevraagd?
- Is nader onderzoek nodig?
- Zijn er mogelijkheden voor mitigatie (vermindering) en compensatie van schade aan beschermde natuurwaarden?

Deze rapportage kan dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

## 1.2 Aanpak *quick scan*

De *quick scan* betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied, de functie van het plangebied en de directe omgeving voor deze soorten en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden.

De *quick scan* vindt plaats op grond van:

- Bronnenonderzoek
- Terreinbezoek
- Expert judgement.

### **Bronnenonderzoek**

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket

op internet ([www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl)) bezocht en zijn diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie literatuurlijst).

### **Terreinbezoek**

Het plangebied sportcomplex te Ooij is op 16 november 2006 bezocht. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). In het gebied zijn losliggende boomstronken, planken en stenen omgekeerd om overwinterende amfibieën te kunnen vaststellen. De zandwinplas die ten noorden van het plangebied ligt is bemonsterd met een schepnet om het voorkomen van beschermde vissen in kaart te brengen. Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

### **Expert judgement**

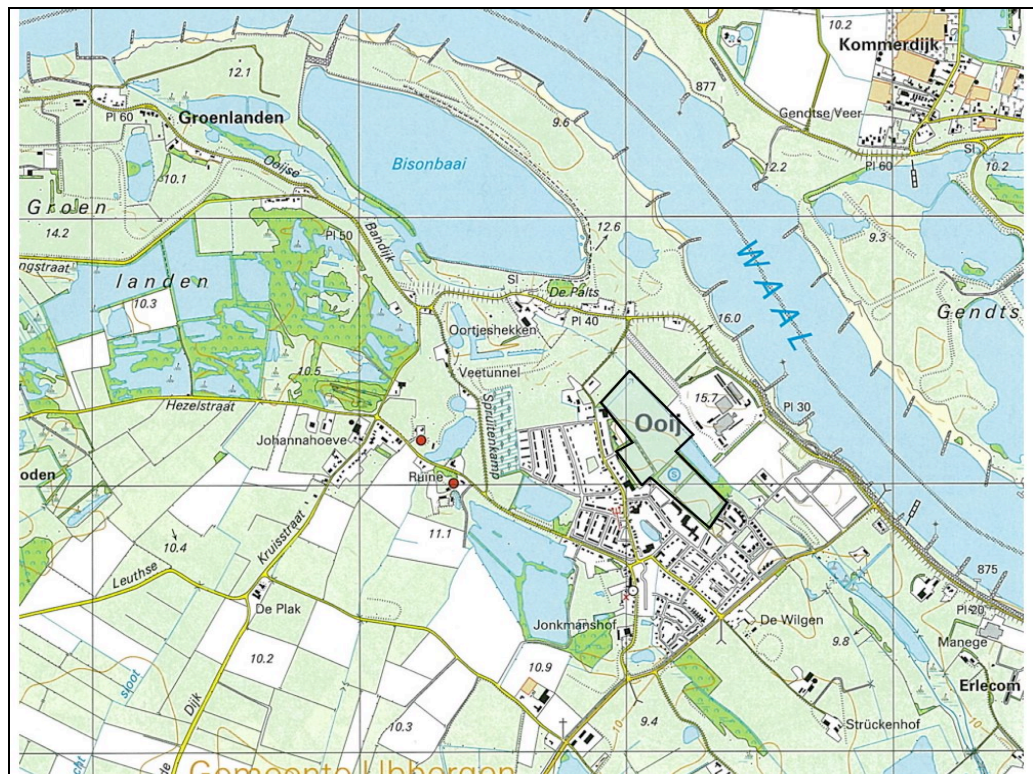
De *quick scan* is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van soorten. De *quick scan* betreft geen veldinventarisatie. Een veldinventarisatie omvat verscheidene opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Daarom is expert judgement nodig om de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk voorkomende soorten te beoordelen. Als de beschikbare gegevens onvoldoende houvast bieden om tot een goed beoordeling te komen, zal dit expliciet worden aangegeven.

## **1.3 Het plangebied**

Het plangebied betreft voor het grootste deel een sportcomplex met voetbalvelden (zie foto voorkaft) en agrarische percelen. In het zuidwesten van het plangebied staat een voetbalkantine. Aan de zuidwestrand van het plangebied staan woonhuizen en bijgebouwtjes zoals schuurtjes en garageboxen. In figuur 1 is de ligging van het plangebied indicatief weergegeven.

Rondom de sportvelden zijn bosschages gelegen met soorten als eik, esdoorn, iep en opslag van o.a. els. De kruidenrijke onderbegroeiing bestaat uit algemene soorten als gewone hoornbloem, vogelwikke, hondsdrif en op de vochtiger plaatsen vergeet-me-nietje, liesgras, riet en watermunt. Ruimtelijk sluiten de groen elementen in het plangebied aan op de groenstructuur van de omgeving bestaande uit onder andere hoge populieren.

Het plangebied is gelegen ten noordoosten van de bebouwde kom van Ooij, tegen de Ooijse dijk. Ten noorden van de sportvelden ligt een zandwinplas, omringd door algemene bomen en struiken zoals populier, veldiep en hazelaar. De plas en directe omgeving hiervan zullen worden opgenomen in de uiteindelijke inrichting van het plangebied. In het plangebied bevinden zich greppels die op het moment van het veldbezoek droog stonden.



Figuur 1. Indicatie ligging plangebied in de omgeving. De zwarte lijn geeft de begrenzing van het plangebied weer.

#### 1.4 Voorgenomen ingreep en mogelijke effecten

De toekomstige inrichting van het plangebied, alsmede de omliggende gebieden, bestaat uit woningbouw en de realisatie van een ecologische zone. De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van de voorgenomen ingreep (zie figuur 2 en 3). Uitgangspunten hiervoor zijn:

- Sloop van de voetbalkantine.
- Rooien van bosschages met bomen en struiken.
- Realisatie sportvelden en bouw van kantine op agrarische percelen.
- Woningbouw op de huidige locatie van de sportvelden.

De ingreep kan omschreven worden als ingreep in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De ingreep wordt niet uitgevoerd volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor het uitvoeren van de ingreep geldt een vrijstelling van soorten in tabel 1 (zie bijlage 1 Wettelijk kader).

De volgende mogelijke effecten worden in dit rapport beoordeeld:

- Verlies van areaal / biotoop.
- Verstoring door beweging, licht en geluid gedurende de werkzaamheden.
- Verstoring door beweging, licht en geluid in de gebruiksfase.
- Versnippering.

In deze *quick scan* worden de volgende (mogelijke) effecten buiten beschouwing gelaten:

- Emissies van schadelijke stoffen.
- Trillingen.
- Hydrologische veranderingen.
- Wijzigingen van verkeersintensiteiten buiten het plangebied.



Figuur 2 Schets nieuwe situatie, september 2007 (Bron: Oosterpoort Projectontwikkeling b.v.)

Als er reden is te veronderstellen dat deze effecten kunnen leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet dan wel van de Natuurbeschermingswet 1998, zal dat expliciet worden vermeld. In andere gevallen wordt aangenomen dat deze effecten zodanig beperkt zijn, dat ze voor de beoordeling het onderhavige plan of project niet van belang zijn.





Foto 1. Agrarisch perceel in het noordwesten van het plangebied. De greppels staan droog.

## 1.5 Bronnenonderzoek

Het plangebied sportcomplex Ooij ligt in de kilometerhokken x:192 / y:430, x:193 / y:430 en x:193 / y:429. Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket ([www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl) zie bijlage 2). Het plangebied beslaat met een oppervlak van 1,1 ha een klein deel van de kilometerhokken waarvan brongegevens beschikbaar zijn.

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de soortgroepen vaatplanten, broedvogels, watervogels, dagvlinders, libellen en sprinkhanen "redelijk" tot "goed" onderzocht zijn. Opvallend zijn de hoge aantallen broedvogels met 51 (x:192 / y:430), 65 (x:193 / y:430) en 49 (x:193 / y:429) soorten. Overigens valt het kilometerhok x:192 / y:430 deels in het natuurgebied "Groenlanden" en de "Bisonbaai". Dit geeft een mogelijke verklaring voor het hoge aantal waargenomen broedvogels.

Van de soortgroep vaatplanten is uit alle drie de kilometerhokken één Tabel 2 soort bekend.

Opvallend zijn de waarnemingen van amfibieën in de kilometerhokken x:193 / y:430 en x:193 / y:429 waar één Tabel 2-3 soort is gevonden. Beide hokken zijn overigens "slecht" onderzocht. Het kilometerhok x:192 / y:430 is 'goed' onderzocht en hier zijn waarnemingen gedaan van twee Tabel 2-3 soorten.

De gedetailleerde waarneminggegevens van het Natuurloket zijn niet opgevraagd omdat het plangebied niet representatief geacht kan worden voor de natuurrijke omgeving in de betreffende kilometerhokken.

Om een zo goed beeld te krijgen van in de regio voorkomende beschermde soorten is verder gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke en betrouwbare bronnen, waaronder verspreidingsatlassen, recente artikelen en internetsites (zie literatuurlijst).

## 2 Effectbeoordeling

### 2.1 Flora

#### *Voorkomen en functie*

In de regio komen voor zover bekend de volgende beschermde soorten planten voor, die in het plangebied geschikt habitat vinden: grote kaardenbol, brede wespenorchis en gewone vogelmelk (Van der Meijden, 1998). De in § 1.5 vermelde waarneming van een soort van Tabel 2 is waarschijnlijk afkomstig uit de omgeving van het plangebied. Soorten als wilde marjolein en weideklokje worden bijvoorbeeld op dijken en in schrale bermen in de nabijgelegen uiterwaarden regelmatig gevonden.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten gevonden. De grote kaardenbol en brede wespenorchis kunnen door hun opvallende verschijning niet gemist zijn tijdens het veldbezoek. De gewone vogelmelk kan in het gebied van de grote rivieren vrij algemeen voorkomen op de overgang van bosschages naar grasland. Ten tijde van het veldbezoek zijn de bovengrondse delen van deze soort reeds afgestorven, waardoor de soort mogelijk gemist kan zijn. Op basis van het eenmalig veldbezoek in november is niet uit te sluiten dat de soort voorkomt in het plangebied. Op grond van de aangetroffen vegetaties en terreinkenmerken worden geen andere beschermde soorten verwacht.

#### *Effecten en ontheffing*

De ingreep kan naar verwachting leiden tot de vernietiging van enkele groeiplaatsen van de gewone vogelmelk. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soort, omdat de ingreep te beperkt is en de soort algemeen voorkomt in het rivierengebied.

Voor de gewone vogelmelk geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

### 2.2 Vissen

#### *Voorkomen en functie plangebied*

De greppels in het plangebied stonden op het moment van het veldbezoek in november droog. Deze greppels vormen dus geen leefgebied van vissen. Volgens een beheerder van de sportvelden wordt in de zandwinplas regelmatig gevist. Soorten als brasem en blankvoorn zouden hier voorkomen. Met het schepnet zijn de oevers intensief bemonsterd op zoek naar beschermde soorten als kleine modderkruiper en bittervoorn. Hier werden geen vissen aangetroffen.

#### *Effecten en ontheffing*

Het enige permanente open water, de zandwinplas, zal niet worden vergraven of anderszins worden aangetast. Er worden dus geen verbodsbepalingen ten opzichte van vissen overtreden.

## 2.3 Amfibieën

### *Voorkomen en functie plangebied*

De volgende beschermde soorten amfibieën zijn uit de regio bekend en zouden in het plangebied kunnen voorkomen: kamsalamander, rugstreepad, kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad en bastaard kikker (Creemers, 1998; RAVON 1999, 2005; Zollinger *et al.*, 2003). De op het Natuurloket genoemde soorten van Tabel 2 of 3 staan ook vermeld in de Habitatrichtlijn. Het gaat waarschijnlijk om de kamsalamander en de rugstreepad.

Tijdens het veldbezoek is de bruine kikker waargenomen in de bosschages rondom de sportvelden en de zandwinplas. De gewone pad en bastaard kikker zullen ook zeker voorkomen in het plangebied. De zandwinplas vormt voor deze soorten geschikt voortplantingswater en voor de bastaard kikker tevens overwinteringshabitat. De bosschages rondom de sportvelden hebben mede vanwege het relatief, intensieve groenbeheer een zeer beperkte betekenis als overwinteringplaats voor de bruine kikker en de gewone pad.

In de binnen- en buitendijkse gebieden nabij het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor soorten als kleine watersalamander, kamsalamander en rugstreepad. Deze soorten worden in het plangebied niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikte voortplantingswateren in de directe omgeving. Waarnemingen van de kamsalamander zijn bekend uit de gehele Ooijpolder, de rugstreepad kan met name in de buitendijkse delen langs de Waal verwacht worden. Om te voorkomen dat de rugstreepad zich in het plangebied zal vestigen als gevolg van de bouwwerkzaamheden, worden aanbevelingen gedaan in § 3.2.

### *Effecten en ontheffing*

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een zeer beperkt verlies van landhabitat van de bruine kikker en gewone pad. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding omdat het aantal dieren dat hiermee gemoeid is relatief klein is en het algemeen voorkomende soorten zijn. De zandwinplas en groene elementen rondom deze plas blijven behouden en de soorten kamsalamander en rugstreepad komen niet voor in het plangebied. Een ontheffingsaanvraag voor amfibieën is dan ook niet aan de orde.

## 2.4 Reptielen

### *Voorkomen en functie plangebied*

Uit de regio zijn geen beschermde soorten reptielen bekend die in het plangebied kunnen voorkomen.

### *Effecten en ontheffing*

Er zullen ten opzichte van reptielen dus geen verbodsbepalingen worden overtreden.



## 2.5 Grondgebonden zoogdieren

### *Voorkomen en functie plangebied*

De volgende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn uit de regio bekend: haas, ree, vos, veldmuis, rosse woelmuis, bosmuis, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, wezel en bever (Broekhuizen *et al.*, 1992).

Tijdens het veldbezoek zijn (sporen van) de volgende soorten waargenomen: haas, ree (vraatsporen) en diverse holletjes van muizen in de bosschages (rosse woelmuis, bosmuis) en op de agrarische percelen (veldmuis).

Het plangebied fungeert als leefgebied voor haas en de diverse muizensoorten. Tevens maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van de ree. De vos en wezel worden incidenteel in het plangebied verwacht. Het plangebied heeft naar verwachting een beperkte betekenis voor deze soorten.

De bever die voorkomt in de regio is afkomstig van het herintroductieproject in de Gelderse Poort. Door de succesvolle voortplanting worden tegenwoordig ook exemplaren waargenomen in andere natuurgebieden langs de Waal, zoals de Groenlanden en Bizonbaai. De soort wordt niet in het plangebied verwacht wegens het ontbreken van geschikt habitat.

### *Effecten en ontheffing*

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van (onderdeel van het) leefgebied van haas en ree. De ingreep kan naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van (onderdeel van het) leefgebied van vos, hermelijn, veldmuis, rosse woelmuis, bosmuis, huisspitsmuis en gewone bosspitsmuis. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat het aantal dieren dat hiermee gemoeid is relatief klein is. De voorgenomen ingreep zal naar verwachting niet leiden tot verstoring (met wezenlijke invloed), omdat de dieren gemakkelijk kunnen vluchten naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Door de ingreep worden verbodsbepalingen overtreden betreffende de genoemde soorten. Voor deze soorten geldt voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeft dus geen ontheffing aangevraagd te worden voor grondgebonden zoogdieren.

## 2.6 Vleermuizen

### *Voorkomen en functie plangebied*

De volgende beschermde soorten vleermuizen zijn uit de regio bekend en zouden in het plangebied kunnen voorkomen: watervleermuis, meervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis (Limpens *et al.*, 1997).

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen) van vleermuizen waargenomen. Aan de rand van het plangebied staan woonhuizen die geschikt lijken als verblijfplaats voor vleermuizen. De woonhuizen zijn opgetrokken uit bakstenen en hebben dakpannen (zie figuur 4). De woonhuizen bieden invliegmogelijkheden (ventilatie voegen) en wegkruipmogelijkheden (in de spouwmuren, onder de dakpannen) voor soorten als de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De sportkantine wordt ongeschikt geacht als verblijfplaats door het platte dak en het ontbreken van geschikte wegkruipmogelijkheden. De bomen in het plangebied worden ongeschikt geacht als verblijfplaats, doordat deze te jong zijn en geen geschikte holen of spleten bevatten. Het is onbekend in hoeverre de zandwin-put en omliggende bosschages een betekenis hebben als verblijf- en/of foerageerplaats voor vleermuizen als de ruige dwergvleermuis.



*Figuur 4. Mogelijke verblijfslocatie voor vleermuizen.*

#### *Effecten en ontheffing*

De betekenis van het plangebied als foerageergebied is beperkt. Mogelijk maken de bosschages onderdeel uit van verbindingsroutes tussen verblijfplaatsen in de bebouwde kom en de jachtgebieden in de uiterwaarden. Deze mogelijke functie zal door de ingreep deels aangetast worden omdat tussenliggende boomsingels verdwijnen. De toekomstige inrichting is voorzien van een nieuwe groenstructuur waarmee mogelijke vliegroutes in principe worden hersteld (zie bijlage 3). Overigens zijn in de directe omgeving verscheidene potentiële foerageerlocaties aanwezig. Er zijn geen aanwijzingen dat de genoemde boomsingels van essentiële betekenis zijn als vliegroute voor vleermuizen.

De genoemde woonhuizen worden niet afgebroken dus ten opzichte van vleermuizen zullen geen verbodsbepalingen worden overtreden.

## 2.7 Vogels

### *Voorkomen en functie*

In het plangebied kunnen betrekkelijk algemene soorten broedvogels van kleinschalig agrarisch landschap worden verwacht. Volgens de broedvogelatlas (SOVON 2002) komen in de regio de volgende broedvogels van de Rode Lijst voor, waarvoor in het plangebied geschikt broedhabitat voorkomt: patrijs, kerkuil en steenuil.

Het plangebied heeft geen betekenis voor winter-/watervogels ([www.sovon.nl](http://www.sovon.nl)).

Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten van de Rode Lijst waargenomen. Wel zijn meer algemene soorten waargenomen als fazant, ekster, gaai, boompieper, tortelduif, blauwe reiger, torenvalk, kauw en koperwiek.

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar nestplaatsen in de bosschages, de voetbalkantine en het woonblok. Alleen in de bosschages zijn nesten aangetroffen van merel en houtduif. De patrijs, steenuil en kerkuil worden niet als broedvogel in het plangebied verwacht. Broedwaarnemingen van de patrijs zijn bekend uit het buitendijkse deel van de Ooijpolder, rondom de Bisonbaai (Van Diermen *et al.*, 2002). In het plangebied ontbreekt geschikt broedhabitat voor de patrijs. De steenuil en kerkuil worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte nestlocaties.

De agrarische percelen en randen van de sportvelden binnen het plangebied kunnen voor kerkuil en steenuil wel als foerageergebied fungeren. Gezien de kwaliteit van het terrein als foerageergebied zullen deze soorten zeker niet afhankelijk zijn van deze terreinen als foerageergebied. Na de herinrichting zullen de huidige randen van het sportveld niet meer geschikt zijn als foerageergebied. Langs de noordoostkant van het plangebied wordt een strook van ca. 30 meter breed ingericht als ecologische verbindingzone. Door met deze soorten in het beheer van deze strook rekening te houden blijft voldoende, geschikt foerageergebied voor de steenuil en kerkuil aanwezig na de ingreep (zie § 3.2).

### *Effecten, mitigatie, ontheffing*

Als het verwijderen van vegetatie (bomen, struweel) buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, vindt er geen overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet plaats. Er worden geen negatieve effecten op broedvogels van de Rode Lijst verwacht. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig. In § 3.2 zijn enkele mitigerende maatregelen uitgewerkt waarmee voorkomen wordt dat ten opzichte van vogels verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden worden.

## 2.8 Beschermden soorten ongewervelden

### *Voorkomen en functie*

Uit de regio zijn geen beschermde soorten ongewervelden bekend die in het plangebied kunnen voorkomen (zie literatuurlijst). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden waargenomen. Op basis van terreinkenmerken en vegetatie worden deze ook niet verwacht.

Waarnemingen van de rivierrombout zijn bekend van de zandstranden en kribben langs de Waal. De soort is sterk afhankelijk van rivier gerelateerde biotopen en wordt derhalve niet in het plangebied verwacht.

### *Effecten en ontheffing*

De ingreep zal geen negatieve effecten veroorzaken voor beschermde ongewervelden.

## 2.9 Beschermden gebieden

Het plangebied Sportcomplex Ooij maakt geen deel uit van een Speciale Beschermingszone die is aangewezen of aangemeld in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn noch beschermde natuurmonumenten of andere gebieden die deel uitmaken van de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur.

Rondom het plangebied ligt op een afstand van ca. 0,5 km de Gelderse Poort, dat in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn als Speciale beschermingszone is aangewezen.

Op grond van de aard van de ingreep worden geen effecten op de Gelderse Poort verwacht.

## 3 Conclusies en aanbevelingen

### 3.1 Conclusies

#### *Beschermde soorten*

In het plangebied zijn geen beschermde soorten van Tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet aangetroffen. De ingreep zal niet tot gevolg hebben dat verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden waar ontheffing voor moet worden aangevraagd.

#### *Nader onderzoek*

Nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied door beschermde soorten wordt niet nodig geacht.

#### *Beschermde natuurgebieden*

Naar verwachting treden geen effecten op het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort.

### 3.2 Aanbevelingen

Hieronder worden enkele mitigerende of compenserende maatregelen aanbevolen, waarmee tevens invulling wordt gegeven aan de eis van zorgvuldig handelen en aan de zorgplicht.

#### *Amfibieën*

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de rugstreeppad in de omgeving. Rugstreeppadden staan bekend als pioniersoorten, die relatief eenvoudig opgespoten zandgebieden kunnen koloniseren op zoek naar geschikte voortplantingswateren. Om te voorkomen dat de rugstreeppad zich in het plangebied gaat vestigen als gevolg van de bouwwerkzaamheden wordt aanbevolen in de periode april - juli paddenschermen te plaatsen rondom de bouwterreinen.

#### *Broedvogels*

Werkzaamheden waarbij het verstoren of vernietigen van nesten van broedvogels kan optreden, dienen voorkomen te worden. Aanbevolen wordt daarom om werkzaamheden als het rooien van bomen en struiken buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor vogels van boschages loopt het broedseizoen van maart tot half augustus.

#### *Foerageergebied kerkuil en steenuil*

Door de groenstrook langs de noordoostrand als volgt in te richten en beheren zal er geschikt foerageergebied voor steenuil en kerkuil ontstaan:

- In de groenstrook komen enkele knobomen of rasterpaaltjes die als uitkijkpost kunnen fungeren voor de uilen.

- Randen van de groenstrook worden slechts een- of tweemaal per jaar gemaaid zodat voor muizen (belangrijke prooidieren voor uilen) geschikt leefgebied ontstaat.
- Rondom de uitkijkposten wordt de vegetatie tweemaal per jaar gemaaid of zeer extensief beweid zodat de vogels hier makkelijk muizen kunnen vangen.

## 4 Literatuur

- Backes, C.W., P.J.J. van Buuren & A.A. Freriks (2004). Hoofdlijnen natuurbeschermingsrecht. Sdu Uitgevers, Den Haag.
- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetogeografische verslag. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionidea. – Nederlandse fauna 7. Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Bouwman, J., 2005. Vlinders (Lepidoptera) in de periode 2000-2004. In: Waarnemingenverslag ongewervelden 2005. EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Bruyne, R. de., 2002. De Nauwe korfslak *Vertigo angustior* in Nederland (Mollusca: Gastropoda). Nederlandse Faunistische Mededelingen (16): 11-20.
- Creemers, R.C.M., 1998. Prioritaire reptielen en amfibieën in Gelderland. RAVON i.s.m. Natuurbalans / Limes divergens, Nijmegen.
- Diermen, J. van, Willems, F. & Sudmann, S.R., 2002. Vogels van de Gelderse Poort. Deel 1: Broedvogels, 1960-2000. Faunawerkgroep Gelderse Poort.
- Gittenberger, E., A.W. Janssen, W.J. Kuijper, J.G.J. Kuiper, T. Meijer, G. van der Velde & J.N. de Vries, 1998. De Nederlandse Zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. Nederlandse Fauna 2. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Huijbregts, H., 2003. Beschermde kevers in Nederland. Nederlandse Faunistische Mededelingen 19-2003, pag. 1-27.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Lensink, R., J. Reitsma, S. Dirksen & J. van der Winden, 2001. Ecologische effecten van het structuurmodel Kust (gemeente Lelystad). Rapport 01-019, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Limpens, H., K. Mosterd & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- LNV, 1993. Structuurschema Groene Ruimte: het landelijk gebied de moeite waard. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2004. Besluit Rode lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2005a. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2005b. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Meijden, R. van der, 1998. Interactieve Heukels' Flora van Nederland. CD-ROM. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nederlands Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.

- Nie, H.W. de, 1997. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen (2e herziene druk). Media Publishing, Doetinchem.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit & H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- RAVON, 1999. Jaarverslag 1998. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 6. Jaargang 2, nr. 3, pag. 60-75.
- RAVON, 2005. Waarnemingenoverzicht 2003 & 2004. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 20. Jaargang 7, nr. 2, pag. 46-64.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn, 2004. Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). EIS-Nederland, [www.naturalis.nl/eis](http://www.naturalis.nl/eis).
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra, 1994. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties 1 t/m 5. KNNV Uitgeverij / IVN, Utrecht.
- Woldendorp, H.E., 2005. Wetgeving natuurbescherming. teksten en toelichting. Editie 2005. Sdu Uitgevers. Den Haag.
- Zollinger, R., R. Creemers & F. Spikmans, 2003. Gegevensvoorziening vis- en amfibieënsoorten Annex II Habitatrictlijn. Overzicht beste leefgebieden kamsalamander, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad. RAVON, Nijmegen.



# Bijlage 1 Wettelijk kader

## 1.1 Inleiding

In deze bijlage worden in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen en beheer beschreven. Het geeft weer hoe de wettelijke toetsingskaders door Bureau Waardenburg worden gehanteerd bij het opstellen van ecologische beoordelingen.

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is in Nederland verankerd in de Flora- en faunawet (§ 1.2 van deze bijlage), de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998 (§ 1.3). Tevens wordt kort ingegaan op de betekenis van Rode lijsten (§ 1.4) en de Ecologische Hoofdstructuur (§ 1.5) bij ecologische toetsingen.

## 1.2 Flora- en faunawet<sup>1</sup>

Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet kent zowel een zorgplicht als verbodsbepalingen. De zorgplicht geldt te allen tijde voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving, voor iedereen en in alle gevallen.

De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij' principe. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn (zie kader).

### Verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet (verkort)

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van beschermde dieren.
- Artikel 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van beschermde planten en dieren.

Artikel 75 bepaalt dat vrijstellingen en onthefingen van deze verbodsbepalingen kunnen worden verleend. Het toetsingskader is begin 2005 gewijzigd door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur, doorgaans aangeduid als de AMvB artikel 75. Er gelden verschillende regels voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen en die in het kader van bestendig gebruik en beheer.

---

<sup>1</sup> Deze paragraaf is in belangrijke mate gestoeld op de brochure 'Buiten aan het werk?' (LNV, 2005a).

Er bestaan drie beschermingsregimes corresponderend met drie verschillende groepen beschermde soorten, opgenomen in drie bijbehorende tabellen in de LNV- brochure.

#### Tabel 1. De algemene beschermde soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer. Ontheffing ten behoeve van andere activiteiten kan worden verleend, mits de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is ('lichte toetsing').

#### Tabel 2. De overige beschermde soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en van bestendig gebruik en beheer, als op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Anders is ontheffing noodzakelijk, na lichte toetsing.

#### Tabel 3. De strikt beschermde soorten

Dit zijn alle vogelsoorten en de planten- en diersoorten vermeld in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of in Bijlage 1 van de AMvB artikel 75. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling, mits men werkt op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor verstoring (met wezenlijke invloed) van deze soorten kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen. Voor ruimtelijke ingrepen is altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Deze kan worden verleend na een uitgebreide toetsing.

De uitgebreide toetsing houdt in dat ontheffing alleen kan worden verleend als:

1. Er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. Er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is;
3. Er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang;
4. Er zorgvuldig wordt gehandeld.

Bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud in de bosbouw en landbouw en uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling worden genoemd als openbaar belang. Zorgvuldig handelen betekent het actief optreden om alle mogelijke schade aan een soort te voorkomen, zodanig dat geen wezenlijke negatieve invloed op de relevante populatie van de soort optreedt. Mitigatie (het vermijden of verzachten van negatieve effecten) en compensatie (het aanbieden van vervangend leefgebied) kunnen deel uitmaken van het zorgvuldig handelen.

#### Samenvatting toetsingskader Flora- en faunawet

Het toetsingskader van de Flora- en faunawet voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig gebruik en beheer luidt dus:

1. Komen er soorten uit Tabel 1 voor? Hiervoor geldt een vrijstelling. Alleen de zorgplicht is van toepassing.
2. Komen er soorten uit Tabel 2 voor? Dan geldt een vrijstelling (mits gedragscode) of moet ontheffing worden aangevraagd (lichte toetsing).
3. Komen er soorten uit Tabel 3 voor? Er geldt een vrijstelling voor bestendig gebruik en beheer (mits gedragscode; niet voor art. 10). In overige gevallen is altijd ontheffing nodig (uitgebreide toetsing).

### 1.3 Natuurbeschermingswet 1998<sup>2</sup>

De Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: Nbwet) vormt de invulling van de gebiedsbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland. De Nbwet kent verschillende soorten beschermde gebieden. De belangrijkste zijn de Natura 2000-gebieden (oftewel Vogel- en Habitatrichtlijngebieden oftewel Speciale Beschermingszones) en de beschermde natuurmonumenten. De aanwijzingsbesluiten van deze gebieden bevatten een kaart en een toelichting, waarin de instandhoudingsdoelstellingen staan verwoord (zie [www.minInv.nl](http://www.minInv.nl)).

Voor Natura 2000-gebieden dient een beheersplan te worden opgesteld. Daarin staat o.a. welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te halen en welk (bestaand en toekomstig) gebruik al dan niet vergunningplichtig is.

Projecten en handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn verboden. Hiervoor kan door het bevoegd gezag (meestal Gedeputeerde Staten, soms de minister van LNV) vergunning worden verleend op grond van artikel 19d. Voor plannen (bij voorbeeld bestemmingsplannen, streekplannen, waterhuishoudingsplannen) geldt dat goedkeuring van het bevoegd gezag op grond van artikel 19j nodig is. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden.

De vergunning of goedkeuring kan pas worden afgegeven nadat een 'habitattoets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat het gebied niet wordt aangetast.

#### *Habitattoets*

In de 'oriëntatiefase' – voorheen ook wel 'voortoets' genoemd – wordt onderzocht of een plan, project of handeling (kortweg: 'activiteit'), gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied en zo ja of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten').

Als er geen effecten zijn, is de kous daarmee af. Als de effecten klein zijn, volgt een verslechterings- en verstoringstoets'. Bij mogelijke significante effecten volgt een 'passende beoordeling'.

In de verslechterings- en verstoringstoets worden de effecten gespecificeerd. Daarbij hoeft dan niet meer naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden (mitigatie en compensatie, zie onder) worden verbonden.

---

<sup>2</sup> Hierbij is in belangrijke mate gebruik gemaakt van de brochure 'Algemene handreiking natuurbeschermingswet 1998' (LNV, 2005b)

De passende beoordeling is veel uitgebreider. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis dienen de effecten op de habitats en soorten te worden ingeschat, rekening houdende met cumulatieve effecten.

Als de passende beoordeling uitwijst dat er slechts beperkte effecten zijn, dan dient vergunning te worden aangevraagd, die wordt verleend indien de effecten aanvaardbaar worden geacht. Als er significante effecten zijn, dan mag vergunning alleen worden verleend als er voldaan is aan alle drie onderstaande ADC-criteria:

- Er zijn geen geschikte Alternatieven.
- Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
- Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Het toetsingskader voor beschermde natuurmonumenten is zeer vergelijkbaar, echter de procedure en de speelruimte van het bevoegd gezag wijken op enkele ondergeschikte punten af.

#### *Zorgplicht*

Artikel 19I legt aan iedereen een zorgplicht voor beschermde natuurgebieden op. Deze zorg houdt in ieder geval in dat ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling nadelige gevolgen heeft, verplicht is die handeling achterwege te laten of, als dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, eventuele gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De nadelige handelingen hebben betrekking op de instandhoudingsdoelen in het geval van een Natura 2000-gebied en op de wezenlijke kenmerken in het geval van een beschermd natuurmonument.

## **1.4 Rode lijsten**

Rode lijsten zijn geen wettelijke instrumenten, maar zijn sturend voor beleid. Zij dienen om prioriteiten in middelen en maatregelen te kunnen bepalen. Bij het beoordelen van maatregelen en ingrepen kunnen de Rode lijsten echter wel een belangrijke rol spelen. Er zijn nu landelijke Rode lijsten vastgesteld voor paddestoelen, korstmossen, mossen, vaatplanten, platwormen, land- en zoetwaterweekdieren, bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, libellen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels (LNV 2004). Een aantal provincies heeft aanvullende provinciale Rode lijsten opgesteld.

Van soorten op de Rode lijst moet worden aangenomen dat negatieve effecten van ingrepen de gunstige staat van instandhouding relatief gemakkelijk in gevaar brengen. Waar het beschermde soorten betreft zal er dus extra aandacht aan mitigatie en compensatie moeten worden besteed. Bij niet-beschermde soorten of soortgroepen kunnen op grond van de zorgplicht extra maatregelen worden gevergd. Bij een aantal

soortgroepen gaat het echter om tientallen of honderden moeilijk vast te stellen soorten, waardoor de waarde voor praktische toepassingen vaak beperkt is.

## 1.5 Ecologische Hoofdstructuur

De Planologische Kernbeslissing (PKB) Structuurschema Groene Ruimte (LNV, 1993) bevat de doelstellingen, de hoofdlijnen en de belangrijkste maatregelen van het nationaal ruimtelijk beleid voor onder meer natuur en landschap. Onderdeel hiervan is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die bestaat uit een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden verbonden door verbindingzones. De begrenzing van de EHS is een provinciale taak. De Ecologische Hoofdstructuur wordt in provinciale streekplannen uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. De EHS is de afgelopen jaren in gebiedsplannen nader begrensd (vaak op perceelsniveau), waarbij per begrensde eenheid natuurdoeltypen zijn aangewezen.

In of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden geldt het 'nee, tenzij'-regime. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. In dat geval moet de initiatiefnemer maatregelen treffen om de nadelige effecten weg te nemen of te ondervangen, en waar dat niet volstaat te compenseren door het realiseren van gelijkwaardige gebieden, liefst in of nabij het aangetaste gebied. Ook financiële compensatie is mogelijk.



## Bijlage 2 Gegevens natuurloket

<b>Rapportage voor kilometerhok X:192 / Y:430</b>							
Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	4	1		10	goed	-	&nbsp;1975-2004
Mossen					slecht		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen					niet		1990-2005
Zoogdieren					niet		1995-2005
Broedvogels		51	6	17	goed	0%	1994-2005
Watervogels		58			goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet		1991-2005
Amfibieën	4	2	2	1	goed	51-100%	1991-2005
Vissen					niet		1991-2005
Dagvlinders				2	goed	26-50%	1995-2005
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen					goed		1991-2005
Sprinkhanen					goed		1991-2005
Overige ongewervelden					niet		1991-2005

<b>Rapportage voor kilometerhok X:193 / Y:430</b>							
Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2	1		8	goed	-	&nbsp;1975-2004
Mossen					niet		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen				1	slecht	0%	1990-2005
Zoogdieren					niet		1995-2005
Broedvogels		65	4	22	goed	0%	1994-2005
Watervogels		62	1		goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet		1991-2005
Amfibieën		1	1		slecht	0%	1991-2005
Vissen			1		slecht	51-100%	1991-2005
Dagvlinders				1	redelijk	0%	1995-2005
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen		1	1	2	goed	0%	1991-2005
Sprinkhanen					niet		1991-2005
Overige ongewervelden					slecht		1991-2005

<b>Rapportage voor kilometerhok X:193 / Y:429</b>							
Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	5	1		13	goed	-	&nbsp;1975-2004
Mossen					matig		1996-2006
Korstmossen					goed	51-100%	1991-2006
Paddestoelen					slecht		1990-2005
Zoogdieren			1		slecht	51-100%	1995-2005
Broedvogels		49	7	18	goed	0%	1994-2005
Watervogels		44	1		goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet		1991-2005
Amfibieën		1	1		slecht	51-100%	1991-2005
Vissen					niet		1991-2005
Dagvlinders					slecht		1995-2005
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen				1	goed	51-100%	1991-2005
Sprinkhanen					redelijk		1991-2005
Overige ongewervelden					slecht		1991-2005